

Guillem Feixas i Viaplana

Guillem Feixas i Viaplana va néixer a Santa Perpètua de Mogoda el 1961. Dedicaré unes paraules a presentar-lo com a candidat proposat per Josep González-Agàpito, Joaquim Arnau i per mi mateix, per a cobrir una plaça vacant de membre numerari a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, en l'àrea de psicologia. A continuació, em referiré a les tres línies del seu itinerari curricular: la investigadora, l'acadèmica i la professional. Aquestes tres línies tracen un perfil fàcilment identificable amb el d'un psicòleg interessat per la conducta i el psiquisme de les persones, un científic orientat cap a la indagació sobre la personalitat humana i la intervenció sobre els desajustos d'aquesta personalitat. Parlaré també del seu compromís amb la nostra llengua i el nostre país.

Jo el vaig conèixer cap als inicis dels vuitanta, quan ell tenia aproximadament vint anys i encetava els estudis de llicenciatura a la Facultat de Psicologia de la Universitat de Barcelona. El vaig percebre com un alumne particularment motivat i madur. Puc dir que ja llavors mostrava una vocació pels temes més existencials i més immersos en la dimensió específicament humana de la psicologia, així com un entusiasme i una avidesa pel coneixement aleshores no gaire corrents. Ens vàrem anar trobant pels passadissos de la facultat fins que es va llicenciar el 1985, i retrobant després, en alguna ocasió, durant el període de realització de la seva tesi doctoral. Aquesta, amb el títol *Análisis de constructos personales en textos de significación psicológica*, es beneficià d'una beca del Ministeri d'Educació i Ciència, fou duta a terme sota la direcció de Manel Villegas (que durant anys va ser un dels seus principals col·laboradors) i finalitzà el 1988, amb la qualificació de *cum laude*. En aquest treball, Feixas ja anunciava una constant en els seus interessos científics: la preocupació pel problema de la captació de la subjectivitat humana en el context diagnòstic i terapèutic.

Paral·lelament a l'elaboració de la memòria de la tesi, Feixas es va començar a formar com a clínic en teràpia existencial i familiar a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. En plena activitat investigadora, just abans de defensar la tesi, va rebre

el premi Young Investigator Award, atorgat per l'Institute for Personal Construct Theory. Aquesta teoria, la teoria dels constructes personals, ha constituït des d'aquella època el marc conceptual en el qual ha treballat Guillem Feixas. Dins d'aquest marc, el científic explora, indaga, com els subjectes humans desenvolupen construccions personals sobre el funcionament del món i com, sobre la base d'aquestes construccions, interpreten llurs observacions i experiències. La personalitat humana, doncs, estaria composta per diverses construccions d'aquest tipus a través de les quals la gent dona sentit a la realitat. Ja instal·lat en aquesta línia de treball, Feixas fa durant el curs 1988-1989 una estada postdoctoral a la Universitat de Memphis en col·laboració amb Robert Niemeyer i, cap al final d'aquest període inicial de formació, ingressa en el departament al qual encara pertany actualment i on va esdevenir professor titular posteriorment, el 1992.

Des d'aquells temps fins ara, el nostre candidat ha recorregut una molt llarga distància, mesurable sobre la base del seu currículum. Des de 2011, Guillem Feixas és catedràtic al Departament de Psicologia Clínica i Psicobiologia (si fa no fa, el mateix on va iniciar la seva carrera acadèmica). S'ha convertit en una autoritat internacional i una referència obligada en diversos sectors de la recerca i de la intervenció en psicologia clínica, sectors constituïts a partir d'enfocaments cognitius i amb arrels constructivistes, sistèmiques i humanistes; i això tant en el vessant teòric, com en el del diagnòstic, com en el dels tractaments. Aquestes línies de treball, en tant que compromeses amb la subjectivitat i els punts de vista dels éssers humans, han vinculat inevitablement la seva activitat, totalment o parcialment, a les metodologies qualitatives o etnogràfiques, terrenys en els quals he pogut ser testimoni en alguna ocasió de les seves suggeridores estratègies de recerca.

La superfície de contacte entre teoria i pràctica, entre els mètodes de recerca i l'aplicació de resultats, Feixas l'ha trobat en la graella de Kelly, una tècnica de recollida de dades nascuda i desenvolupada en el si de la ja esmentada teoria dels constructes personals. Aquesta graella és un instrument que permet avaluar les dimensions i l'estructura dels significats personals mitjançant un format de tipus entrevista, configurat sobre la base de la teoria. L'instrument permet, doncs, analitzar i explicar les construccions de sentit amb què cada persona organitza el seu món. Prolongant la formulació original de Kelly, Feixas i els seus col·laboradors han adaptat i actualitzat la graella per a utilitzar-la en la identificació dels dilemes i els conflictes de les persones, i han participat en la creació de diferents aplicacions informàtiques per a l'anàlisi dels resultats obtinguts amb l'instrument, com el programa TAGRA, el programa GRIGLIA, per a usuaris italians, i les diverses versions del programa RECORD, els quals tots han contribuït decisivament a la difusió de la tècnica per a la qual van ser creats.

Aquestes tasques, dutes a terme en la fase més metodològica i exploratòria del treball de Feixas, han tingut reflexos visibles i reiterats en l'àmbit aplicat. Són exemples d'aquests reflexos la seva dedicació, el seu treball i els seus resultats en intervenció familiar, en el tractament de la depressió i la distímia, en la teràpia de parella, en la comprensió i el tractament dels conflictes cognitius i de les somatitzacions, i ho són particularment els seus esforços en la consecució i difusió de teràpies integratives.

El conjunt d'aquestes activitats i dedicacions ha generat un corpus de publicacions considerable (que no detallaré aquí, ja que consten al seu currículum). En efecte, Feixas ha publicat, sol o en col·laboració, catorze llibres, algun de referència obligada en l'àmbit de la recerca i la psicoteràpia basada en la teoria dels constructes personals (per exemple, *La teoría de los constructos personales. Aplicaciones a la práctica psicológica*, amb Luis Botella, 1998). Ha publicat també trenta-set capítols de llibre (una part important, en publicacions estrangeres) i més de vuitanta articles en revistes amb impacte, nacionals i internacionals, als quals podem sumar les cent setanta comunicacions presentades en congressos i jornades o les nombroses conferències invitades en diversos països. Ha dirigit onze tesis doctorals i ha estat l'investigador principal de nou projectes de recerca ministerials, de la Generalitat o d'altres universitats o institucions, i ha participat, d'altra banda, com a investigador en onze projectes més, estatals o internacionals. Alguns d'aquests projectes, com «Tratamiento psicológico de la depresión en mujeres con fibromialgia» o «Personalitat: predicció i avaluació de la conducta», marquen fites significatives en una trajectòria científica i professional de més de trenta anys, extremament atractiva i valuosa. Cal afegir a aquesta activitat investigadora la coordinació del Proyecto Multicéntrico Dilema, que pretén crear una xarxa de centres en què s'investigui el paper dels conflictes cognitius, en especial dels dilemes, en la salut mental dels éssers humans.

Guillem Feixas és membre del comitè editorial de nombroses revistes internacionals, indexades, i revisor en d'altres. És membre de les societats de psicoteràpia més importants d'Europa i d'Amèrica i cofundador d'ASEPCO (Asociación Española de Psicoterapias Cognitivas). Des d'aquestes plataformes ha organitzat congressos i jornades, com les Primeres Jornades sobre Integració en Psicoteràpia o l'11th International Congress of Personal Construct Theory. Ha format part del comitè científic d'aquests esdeveniments i d'altres trobades científiques.

Al premi com a jove investigador, cal afegir el premi SCRITC de la Societat Catalana de Recerca i Teràpia del Comportament (1990), amb Robert Niemeyer, i el premi de la Federación Española de Asociaciones de Psicoterapeutas (2012), amb Olga Pucurull.

No podem eludir en aquesta presentació la tasca docent i de transferència de coneixement que Guillem Feixas ha realitzat, mitjançant les seves classes, des de 1991 fins ara, tant en l'etapa de grau, com en la de postgrau; tant a la Universitat de Barcelona, com en altres universitats i centres de Catalunya, d'Espanya i de la resta del món. En aquest apartat, voldria posar en relleu les classes impartides a la Facultat de Medicina de la Universitat d'Alcalá, a l'Hospital de Sant Pau (Màster en Teràpia Familiar), a la Universitat de Buenos Aires (Facultat de Psicologia), a la de Xile (Facultat de Ciències Socials), a la Memphis State University (EUA), al University Mississippi Medical Center de Jackson (EUA), al Tone Vale Hospital, de Taunton (Regne Unit) i a l'Association Suisse de Psychothérapie Cognitive de Ginebra.

Tampoc no ens podem estalviar de remarcar que Guillem Feixas ha creat, dirigit i gestionat sis màsters propis de la Universitat de Barcelona, una oferta docent rica i variada en psicoteràpia, que cobreix des dels problemes dels trastorns alimentaris fins als conflictes sexuals i de parella, passant pels trastorns mentals greus. Aquests màsters brinden un ventall de tècniques terapèutiques variades al voltant de l'eix que les integra totes —en definitiva, una oferta amb plena vigència, ara mateix imprescindible, en el sector de la formació en la clínica psicològica.

Al llarg del seu itinerari acadèmic i professional, Guillem Feixas ha fet palesa sempre la seva implicació en la gestació d'una Catalunya moderna, intel·lectualment i científicament ben armada. Reconec aquesta implicació, no solament a través de la meua relació personal amb ell, sinó també mitjançant una simple ullada al seu currículum, on es demostra, en el context de la seva actuació, el seu compromís i els seus lligams amb el país. Així queda palès en els projectes duts endavant dins del nostre àmbit nacional (patrocinats per l'Ajuntament de Barcelona, per la Federació Veus, per l'Institut de Trastorns Alimentaris de l'Hospital Clínic i per la Generalitat de Catalunya), en els llibres i capítols en català que ha escrit o coordinat (particularment, alguns de referència en el camp de la docència com, per exemple, *Teràpies psicològiques*, de 2007), en la col·laboració amb la Generalitat a través de l'assessorament a la Direcció General de Justícia Juvenil del Departament de Justícia i al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada i, també, en la seva inserció en el teixit corporatiu del país, com a membre de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears, de la Societat Catalana de Teràpia Familiar, de la Societat Catalana de Psiquiatria i de la Societat Catalana de Medicina Psicosomàtica. En una parcel·la més delimitada de la seva activitat, Guillem Feixas ha traduït i adaptat al català un instrument fonamental en l'avaluació psicològica, com és el *Clinical outcomes in routine evaluation - outcome measure* (o, més breument, CORE-OM), un qüestionari d'ús lliure en format d'autoinforme estructurat en quatre escales de mesura.

Sobre la base d'aquests mèrits i reconeixements, us demano que doneu suport a la candidatura de Guillem Feixas i Viaplana com a membre numerari de l'IEC; un perfil professional i científic plenament arrelat en el món actual, que pot aportar a l'Institut temes nous i perspectives enriquidores en l'àmbit de l'estudi psicològic del comportament humà i de la societat en la qual aquest comportament es manifesta.

Text llegit pel senyor Carles-Enric Riba i Campos en el Ple del dia 21 de setembre de 2017

Salvi Turró i Tomàs

Els membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials presentem la candidatura de Salvi Turró i Tomàs com a membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans, per a cobrir la vacant que ha deixat el pas a emèrit de Josep Maria Terricabras.

Salvi Turró i Tomàs va néixer a Barcelona el 21 d'agost de 1956. Va estudiar a la Universitat de Barcelona, on es va llicenciar en filosofia el 1978, amb una tesi de llicenciatura sobre Descartes dirigida per Emilio Lledó (que li va valer el premi extraordinari), i on es va doctorar, també en filosofia, el 1985, amb una tesi sobre Kant dirigida per Ramon Valls Plana. Va exercir una dotzena d'anys com a professor d'institut de batxillerat (1981-1992) i, des de 1992, és professor titular de filosofia a la Universitat de Barcelona. A la Facultat de Filosofia d'aquesta Universitat ha exercit, també, de vicedegà (1995-1998 i 2012-2013) i de degà (2002-2005).

El seu perfil és, doncs, el d'un professor universitari. Un professor estimat pels seus estudiants, un investigador de prestigi reconegut pels seus col·legues i un acadèmic que no ha defugit assumir càrregues significatives de gestió universitària.